

„WAJDA: re- wizje. Przegląd filmów Andrzeja Wajdy w 100. rocznicę urodzin”

10 filmów | marzec - grudzień 2026

W setną rocznicę urodzin Andrzeja Wajdy zapraszamy na wyjątkowy przegląd „WAJDA: re-wizje” – cykl dziesięciu filmów jednego z najwybitniejszych twórców światowego kina. To nie tylko hołd dla dorobku reżysera, lecz także ponowne spojrzenie na jego dzieła: odczytywane dziś na nowo, w innym kontekście historycznym i społecznym, wciąż poruszają, prowokują i inspirują.

Andrzej Wajda to jedyny polski twórca uhonorowany Oscarem za całokształt twórczości i zarazem jedna z najważniejszych postaci światowej kinematografii. Reżyser, scenarzysta, inscenizator teatralny, kierownik artystyczny legendarnego Zespołu Filmowego „X”, pedagog, działacz opozycji demokratycznej, dla którego kino stanowiło zobowiązanie artystyczne, obywatelskie i moralne.

Choć dziś bywa postrzegany jako twórca pomnikowy, należący do przeszłości, Wajda pozostaje reżyserem zaskakująco nowoczesnym. Jego filmy do dziś zachwycają narracyjnym mistrzostwem, dynamiką rytmu, malarską wrażliwością i intensywną metaforą. Był demiurkiem planu filmowego – zawsze perfekcyjnie przygotowanym, pełnym energii i pasji, z ogromną czułością podchodzącym do aktorów i współpracowników. Odkrywał talenty, inspirował młodszych twórców i potrafił wydobywać maksimum możliwości z całych zespołów artystycznych.

Przegląd rozpocznie się w marcu, w miesiącu urodzin Reżysera a potrwa do grudnia. Mini-retrospektywa „WAJDA: re-wizje” ma na celu przywrócenie Wajdy jako twórcy aktualnego – nowoczesnego, młodzieńczego w ekspresji i niezwykle dynamicznego – reżysera, który zawsze trzymał rękę na pulsie współczesnej kultury i z niezwykłą przenikliwością opowiadał o młodych ludziach uwikłanych w historię, politykę i narodowe mity. Dobór filmów podkreśla różnorodność jego dorobku: obok arcydzieł powszechnie uznanych pojawiają się tytuły, które dziś szczególnie domagają się reinterpretacji a program przeglądu został ułożony w rytmie kalendarza – każdy miesiąc przynosi inny tytuł, korespondujący z porą roku, nastrojem i tematyką filmu. Cykl otwiera „Popiół i diament” (1958) – film szczególnie: najważniejszy i najbardziej osobisty w dorobku Wajdy.

„WAJDA: re-wizje” to zaproszenie do dialogu z klasyką – do ponownego spotkania z filmami, które współtworzyły naszą wrażliwość i język kina. Przegląd kierujemy zarówno do widzów, którzy dorastali z filmami Wajdy, jak i do młodszej publiczności, dla której będzie to pierwsze spotkanie z jego twórczością na dużym ekranie.

„WAJDA: re-visions. A Retrospective of Andrzej Wajda’s Films on the 100th Anniversary of His Birth”

10 films | March - December 2026

On the centenary of Andrzej Wajda’s birth, we invite audiences to a special retrospective, „WAJDA: Re-Visions” - a cycle of ten films by one of the most outstanding figures in world cinema. This program is not only a tribute to the director’s legacy, but also an opportunity to revisit his work from a contemporary perspective. Seen today, in a different historical and social context, these films remain deeply moving, provocative, and inspiring.

Andrzej Wajda is the only Polish filmmaker to have received an Academy Award for Lifetime Achievement and remains one of the most important figures in international cinema. A director, screenwriter, theatre director, artistic head of the legendary „X” Film Unit, educator, and activist in the democratic opposition, he viewed cinema as an artistic, civic, and moral commitment.

Although he is sometimes perceived today as a monumental, historical figure, Wajda remains a surprisingly modern filmmaker. His films continue to impress with their narrative mastery, dynamic rhythm, painterly sensibility, and powerful metaphorical language. He was a true demiurge of the film set. Always impeccably prepared, energetic, and passionate, approaching actors and collaborators with remarkable sensitivity. He discovered new talents, inspired younger generations of artists, and consistently drew the very best from entire creative teams.

The film selection highlights the diversity of his oeuvre: alongside widely recognized masterpieces, the program includes titles that today call for renewed interpretation. The series follows the rhythm of the calendar year - each month features a different film, corresponding to the season and mood. The Retrospective opens with „Ashes and Diamonds” (1958) – a landmark film, both the most important and the most personal in Wajda’s career.

„WAJDA: Re-Visions” is an invitation to engage in dialogue with the classics - to rediscover films that helped shape our cinematic language and collective sensibility. The retrospective is addressed both to audiences who grew up with Wajda’s films and to younger viewers, for whom this will be their first opportunity to experience his work on the big screen.

POPIÓŁ I DIAMENT / ASHES AND DIAMONDS (1958)

scenariusz/written by: Jerzy Andrzejewski, Andrzej Wajda wg powieści Andrzejewskiego /
based on a novel by Jerzy Andrzejewski

zdjęcia/DOP: Jerzy Wójcik

opracowanie muzyczne/music arrangement: Filip Nowak,

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „Kadr” / Film Unit „Kadr”

obsada/cast: Zbigniew Cybulski, Ewa Krzyżewska, Waclaw Zastrzeżyński, Adam Pawlikowski, Bogumił Kobiela

nagrody/awards: FIPRESCI Prize na MFF w Wenecji / Venice IFF

czas trwania/running time: 99'

Krótki opis:

Jeden z najśłynniejszych filmów kina polskiego. Historia młodego akowca rozdartego między obowiązkiem a pragnieniem normalnego życia, łączący romantyczny etos z dramatem „żołnierzy wyklętych”.

Opis:

Ostatnie dni II wojny światowej. Młody akowiec, Maciek Chełmicki, musi wykonać jeszcze jeden rozkaz – zastrzelić komunistycznego aparaczyka, który przybył do prowincjonalnego miasteczka, by przejąć władzę. Z upływem godzin bohater widzi coraz mniejszy sens ciągłej walki, nawiązuje romans z barmanką miejscowego hotelu i staje się świadkiem zabawy przedwojennego establishmentu, celebrującego koniec starych czasów. Maciek, po czasach wojny, chce przede wszystkim żyć i kochać, ale wciąż musi walczyć, pamiętać o poległych i poświęcać własne życie.

Powstała w okresie „Odwilży” adaptacja powieści Jerzego Andrzejewskiego zmieniła napięcia i nastroje stalinowskiego pierwowzoru. Andrzejewski traktował swą książkę jako próbę przzerwarcenia mostów między skłóconymi częściami narodu polskiego, a ofiarę głównych bohaterów uznawał za ostatnią konieczną, po której należało już złożyć broń i zająć się odbudową ojczyzny. Na Jaltę wpływy mieć przecież nie możemy. Kilka lat po publikacji książki mało kto wierzył w ten rodzaj naiwności. Stalinizm okazał się brutalną rozprawą z opozycją, czasem sądowych mordów, kłamstwa, propagandy i bezimiennych mogił. W aktualizacji powieści pomógł Wajdzie Zbigniew Cybulski, którego nowoczesna, przywodząca na myśl techniki Jamesa Deana rola stała się w historii polskiej kultury nieprzebrzmiałym mitem.

Twórcy filmu zdawali sobie sprawę, że wiele wątków trafi na opór cenzury, łatwiej więc będzie posłużyć się niedopowiedzeniem i metaforą – jak w scenie podpalania kieliszków wódki (w istocie będących zniczami upamiętniającymi zabitych w czasie wojny i w okresie stalinizmu żołnierzy AK, którym nikt przed 1958 roku hołdu nie złożył), scena w zrujnowanym kościele z wiszącym do góry nogami Chrystusem, a także finałowe ujęcia na wysypisku śmieci, które zostały odebrane przez widzów jako dowód braku szacunku władz za ofiarę tysięcy młodych bojowników o niepodległość – wyrzuconych na śmietnik historii. Tożsamość i los Maćka wpisywały się tym samym zarówno w konteksty polskiego romantyzmu (tytuł filmu pochodzi z wiersza Norwida), jak i popaździernikowych wartości, a film po dziś dzień jest najwybitniejszym opisem losu „żołnierzy wyklętych”.

ENG:

Short description:

One of the most famous films in Polish cinema—a story of a young resistance fighter torn between duty and the desire for a normal life, blending romantic ethos with the tragic fate of the “cursed.”

Description:

The final days of World War II. A young Home Army soldier, Maciek Chelmicki, is ordered to carry out one last mission: to assassinate a communist official arriving in a provincial town to take over power. As the hours pass, Maciek begins to question the sense of endless fighting, starts a brief romance with a hotel bartender, and observes a prewar elite celebrating the end of the old world. After years of war, Maciek longs simply to live and to love, yet he remains bound by duty, memory of the fallen, and the expectation of self-sacrifice.

Made during the political “Thaw,” this adaptation of Jerzy Andrzejewski’s novel significantly reworked the tensions and tones of its Stalinist-era source. Andrzejewski had conceived his book as an attempt to bridge the divides within Polish society, viewing the protagonists’ sacrifice as a final necessity after which weapons should be laid down and the country rebuilt—since the outcome of Yalta lay beyond Poland’s control. A few years later, such hopes seemed naïve: Stalinism revealed itself as a brutal repression marked by show trials, executions, propaganda, and anonymous graves. Wajda’s updating of the novel was shaped in close collaboration with Zbigniew Cybulski, whose modern, James Dean–inflected performance became one of the enduring myths of Polish culture.

Aware of inevitable censorship, the filmmakers turned to ellipsis and metaphor: the iconic scene of burning vodka glasses (in fact symbolic votive lights for Home Army soldiers killed during the war and Stalinist period, long denied public commemoration), the ruined church with an upside-down Christ, and the final images set on a garbage dump—read by audiences as a stark indictment of the authorities’ disregard for the sacrifice of thousands of young fighters, cast onto the rubbish heap of history. Maciek’s fate thus resonates both with Polish Romanticism (the title comes from a poem by Norwid) and with the post-1956 moral climate. To this day, the film remains the most powerful cinematic portrayal of the tragic destiny of Poland’s “cursed soldiers.”

WESELE / THE WEDDING (1972)

scenariusz/written by: Andrzej Kijowski wg dramatu Stanisława Wyspiańskiego / based on a play by Stanisław Wyspiański

zdjęcia/DOP: Witold Sobociński

muzyka/music: Stanisław Radwan

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „X” / Film Unit „X”

obsada/cast: Daniel Olbrychski, Ewa Ziętek, Andrzej Łapicki, Wojciech Pszoniak, Marek Walczewski, Franciszek Pieczka

nagrody/awards: Srebrna Muszla / Silver Shell na MFF w San Sebastián / San Sebastián IFF
czas trwania/running time: 102'

Krótki opis:

Olśniewająca plastycznie, dźwiękowo i narracyjnie adaptacja dramatu Wyspiańskiego, modernistyczne widowisko udowadniające uniwersalność polskich symboli i siłę rodzimego języka kina.

Opis:

Portret polskiej inteligencji i chłopstwa końca XIX wieku, których przedstawiciele spotykają się na weselu w bronowickiej chacie. Na ślub literata i mieszczaucha (Pana Młodego) z chłopką z Bronowic (Panną Młodą) przybywają goście z dwóch środowisk: inteligencji krakowskiej i lokalnego chłopstwa. W trakcie suto zakrapianej nocy poszczególne postaci – m.in. Dziennikarz, Poeta, Gospodarz i Czepiec – spotykają symboliczne zjawy, które konfrontują ich z konkretnymi postawami, lękami i niespełnionymi aspiracjami narodowymi. Brak porozumienia między klasami, nieprzepracowane traumy historyczne uniemożliwiają jednak jakiegokolwiek porozumienie – nawet jeśli tajemniczy Wernyhora, wręczając Złoty Róg, daje uczestnikom wesela szansę na zainicjowanie narodowowyzwoleńczego buntu.

Legendarny dramat Stanisława Wyspiańskiego wydawał się niemożliwy do przeniesienia na ekran. Wajda był jednak u szczytu mocy twórczych, do realizacji filmu zaprosił najwybitniejszych artystów z różnych dziedzin (za akustykę odpowiedzieli: Czesław Niemen, Eugeniusz Rudnik i Stanisław Radwan), zaangażował najlepszych aktorów polskich teatrów, wewnątrz chaty zbudował w studio w Warszawie, a plenery nagrał w Krakowie i Bronowicach. Filmowi nadał niezwykłą energię obrazu, każąc Witoldowi Sobocińskiemu prowadzić kamerę w rytm muzyki granej na planie zdjęciowym. Stworzył imponującą feerię barw i dźwięków, genialnego rytmu, choreografii i dynamiki. Mało który film zastąpił na Oscara za montaż jak *Wesele* właśnie.

Ten pierwszy z filmów zrealizowanych w Zespole Filmowym „X” nasycony jest malarskimi cytatami i onirycznymi alegoriami, aktualizowanymi o symbole wciąż żywe dla polskiej świadomości lat 70. XX wieku. Nikt nie wierzył, że możliwa jest adaptacja *Wesela* Wyspiańskiego, a tymczasem to właśnie ten film, arcydzieło modernizmu, mimo tak gęstej narracji i arcy polskich odwołań, stało się dowodem uniwersalności języka Wajdy i żywotności polskiej kultury doby kontestacji.

ENG:

Short description:

A visually, sonically, and narratively dazzling adaptation of Wyspiański's drama—a modernist spectacle that demonstrates the universal power of Polish symbols and the expressive strength of national cinema.

Description:

A portrait of the Polish intelligentsia and peasantry at the end of the nineteenth century, brought together at a wedding in a cottage in the village of Bronowice. Guests from two worlds—the Kraków intelligentsia and the local rural community—gather to celebrate the marriage of a writer and townsman (the Groom) to a peasant woman from Bronowice (the Bride). During a night of heavy drinking, individual characters—including the Journalist, the Poet, the Host, and Czepiec—encounter symbolic spectres that confront them with their attitudes, fears, and unfulfilled national aspirations. The lack of understanding between social classes and unresolved historical traumas ultimately makes any true unity impossible, even when the mysterious Wernyhora offers the wedding guests a chance to ignite a national uprising by handing over the Golden Horn.

Stanisław Wyspiański's legendary play long seemed impossible to adapt for the screen. At the height of his creative powers, however, Wajda assembled an extraordinary team of artists from different fields (with sound shaped by Czesław Niemen, Eugeniusz Rudnik, and Stanisław Radwan), cast the finest actors of Polish theatre, reconstructed the cottage interior in a Warsaw studio, and filmed exteriors in Kraków and Bronowice. He infused the film with explosive visual energy, asking DOP Witold Sobociński to move the camera in rhythm with music played live on set. The result is a dazzling feast of colour and sound, driven by a masterful sense of rhythm, choreography, and movement—few films have ever so richly deserved an Academy Award for editing.

The first film produced by Film Unit "X," *The Wedding* is saturated with painterly quotations and oneiric allegories, updated with symbols still vivid in the Polish consciousness of the 1970s. Few believed Wyspiański's drama could be successfully adapted, yet this modernist masterpiece—dense with meaning and deeply rooted in Polish culture—proved the universality of Wajda's cinematic language and the enduring vitality of a culture shaped by dissent.

NIEWINNI CZARODZIEJE / INNOCENT SORCERERS (1960)

scenariusz/written by: Jerzy Skolimowski, Jerzy Andrzejewski

zdjęcia/DOP: Krzysztof Winiewicz

muzyka/music: Krzysztof Komeda

produkcja/produced by: Zespół Autorów Filmowych „Kadr” / Film Unit „Kadr”

obsada/cast: Tadeusz Łomnicki, Krystyna Stypułkowska, Roman Polański

czas trwania/running time: 84'

Krótki opis:

Lekki w formie, a poważny w treści portret młodych inteligentów Warszawy początku lat 60., świadectwo potrzeby autentyczności w świecie póź i jedno z kluczowych ogniw polskiej Nowej Fali.

Opis:

Podczas wspólnej nocy Bazyli, lekarz sportowy i muzyk jazzowy, oraz Pelagia, o której niewiele wiemy, prowadzą grę, przekomarzają się i starają uciec od własnych uczuć. Kryją się pod maską słów i póź, tak jakby prawda była najbardziej niebezpiecznym i reglamentowanym dobrem w Polsce Ludowej. Bohaterowie wędrują po nocnej Warszawie, trafiają na prywatkę u znajomych, rozmawiają z innymi młodymi ludźmi, a nad ranem wracają do mieszkania Pelagii, gdzie ich relacja zostaje wystawiona na próbę bliskości i decyzji o pozostaniu razem lub rozstaniu. Bohaterowie, świadomi zewnętrznych ograniczeń, próbują przeżyć swoją młodość, będąc zarazem nowocześni i niedojrzali.

Środowiskowy portret młodzieży, nakreślony na tle pięknie filmowanej Warszawy przełomu lat 50. i 60., z muzyką Krzysztofa Komedy, stanowi dziś świadectwo czasów początków „małej stabilizacji”. Film był bardzo niechętnie przyjęty przez ówczesną władzę, rok czekał na premierę, aż wreszcie lekko ocenzone trafił do wąskiej dystrybucji. Jest pierwszym dziełem Wajdy o tematyce współczesnej i jednym z dowodów rodzącej się w Polsce Nowej Fali.

ENG:

Short description:

Light in tone yet serious in meaning, this portrait of Warsaw's young intellectuals in the early 1960s captures a longing for authenticity in a world of poses and conventions—and remains a key work of the Polish New Wave.

Description:

During a single night spent together, Bazyli, a sports doctor and jazz musician, and Pelagia, about whom we know very little, engage in a subtle game—teasing each other and trying to flee from their own emotions. They hide behind words and poses, as if truth were the most dangerous and strictly limited commodity in People's Poland. Roaming through nocturnal Warsaw, they drift from one encounter to another, attend a private party at friends' place, talk with other young people, and at dawn return to Pelagia's apartment, where their relationship is finally tested by intimacy and the choice between staying together or parting ways. Aware of

the external constraints surrounding them, they attempt to live out their youth, poised between modern self-awareness and emotional immaturity.

A generational portrait of young people set against the beautifully filmed Warsaw of the late 1950s and early 1960s, accompanied by Krzysztof Komeda's jazz-inflected score, the film stands today as a vivid document of the era of the early "little stabilization." Poorly received by the authorities, it waited a year for its release and eventually reached audiences only in a lightly censored, limited distribution. It was Wajda's first film to address contemporary subject matter and one of the earliest signs of the emerging Polish New Wave.

CZŁOWIEK Z MARMURU / MAN OF MARBLE (1977)

scenariusz/written by: Aleksander Ścibor-Rylski

zdjęcia/DOP: Edward Kłosiński

muzyka/music: Andrzej Korzyński

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „X” / Film Unit „X”

obsada/cast: Krystyna Janda, Jerzy Radziwiłowicz, Tadeusz Łomnicki

nagrody/awards: FIPRESCI Prize na MFF w Cannes / Cannes IFF

czas trwania/running time: 153’

Krótki opis:

Demaskatorska podróż przez archiwa i pamięć stalinowskiej Polski, obraz propagandy niszczącej jednostkę i jeden z najważniejszych filmowych portretów systemowego zniewolenia.

Opis:

Agnieszka (brawurowy debiut Krystyny Jandy), młoda i zadziorna reżyserka filmowa, decyduje się zrealizować film o stalinowskim przodowniku pracy Mateuszu Birkucie (Jerzy Radziwiłowicz). Jej uwagę przykuł nie tylko porzucony w muzealnych magazynach marmurowy posąg młodzieńca, ale także archiwalny film pokazujący jego zdzierany z muru portret. Agnieszka, śledząc pogmatwane losy mężczyzny, poznaje prywatne losy ludzi uwikłanych i zniszczonych przez komunistyczny system. W swej wędrówce poznaje ludzi biskich Birkutowi: przyjaciół, współpracowników, oficerów SB, dziennikarzy, byłą żonę. Wkracza w świat manipulacji, złudnych nadziei, propagandy i kłamstwa, w którym równie łatwo jest zostać bohaterem ludu, jak i największym wrogiem władzy. Totalitaryzm to świat, w którym jednego dnia można być sławnym na cały kraj, a kolejnego – popaść w sterowane przez cenzurę zapomnienie.

Aleksander Ścibor-Rylski scenariusz do filmu napisał na początku lat 60., a Wajda, usilnie starając się o realizację filmu, w głównej roli chciał obsadzić Agnieszkę Osiecką. Wówczas się nie udało i szansę na dopuszczenie scenariusza do produkcji przyniosła dopiero zmiana na szczytach władz, gdy ministrem kultury został liberalny Józef Tejchma, osobiście uczestniczący w budowie Nowej Huty. Aparat PZPR przyjął film z konsternacją. Dopuszczył dzieło do dystrybucji, ale zabronił wszelkiej reklamy. Nie zgodził się na wysłanie filmu na konkurs festiwalu w Cannes (film dostał nagrodę FIPRESCI w sekcji pozakonkursowej), a Tejchma szybko przyplacił zgodę na realizację filmu utratą stanowiska.

Ale to właśnie dzięki m.in. niemu powstało jedno z arcydzieł kina polskiego. W scenariuszu opartym na narracji *Obywatela Kane’a* Orsona Wellesa Wajda opowiedział o epoce stalinowskiej, o ofiarach i beneficjentach władzy, o wykorzystywaniu i niszczeniu jednostki, o budzeniu się świadomości przedstawicieli proletariatu. W głównej roli obsadził debiutującą na ekranie Krystynę Jandę, której towarzyszył początkujący Jerzy Radziwiłowicz. Opisał przeszłość przez pryzmat pokontestacyjnej, zbuntowanej nowoczesności, którą podkreślił energiczną kompozycją Andrzeja Korzyńskiego. Nie spodziewał się jednak, że tym filmem zainicjuje trylogię filmów o robotnikach. Podczas gdy *Człowiek z marmuru* był jednym z nielicznych obrazów stalinizmu zrealizowanych w dobie PRL-u, tak nagrodzony Złotą Palmą w Cannes sequel, *Człowiek z żelaza*, był dziełem zamówionym przez stoczniowców i stanowił symbol czasów Solidarności. Razem z *Człowiekiem z nadziei* stworzył trylogię o buncie

proletariatu i mądrości rewolucjonistów, którzy wiedzieli, że najgorsze dla Polski są kłótnie i przelew krwi.

ENG:

Short description:

A revelatory journey through archives and memory in Stalinist Poland, exposing propaganda's power to destroy the individual and standing as one of the most important cinematic portraits of systemic oppression.

Description:

Agnieszka (a dazzling debut by Krystyna Janda), a young, sharp-tongued film director, decides to make a film about the Stalinist model worker Mateusz Birkut (Jerzy Radziwiłowicz). Her attention is drawn not only to a marble statue of the young man abandoned in museum storage, but also to an archival film showing his portrait being torn down from a wall. As Agnieszka traces the tangled fate of Birkut, she uncovers the private stories of people entangled in—and destroyed by—the communist system. Her investigation leads her to those closest to him: friends, co-workers, secret police officers, journalists, and his former wife. She enters a world of manipulation, false hopes, propaganda, and lies, where one can be celebrated as a hero of the people one day and condemned to censorship-driven oblivion the next. Totalitarianism emerges as a system in which fame and erasure are separated by a single political decision.

Aleksander Ścibor-Rylski wrote the screenplay in the early 1960s, and Wajda spent years unsuccessfully trying to bring the project to the screen, at one point hoping to cast Agnieszka Osiecka in the lead role. Only a change at the highest levels of power—when the more liberal Józef Tejchma, personally involved in the construction of Nowa Huta, became Minister of Culture—made the film's production possible. The communist party apparatus reacted with unease: the film was released, but without any promotion, barred from the Cannes competition (where it nonetheless received the FIPRESCI Prize out of competition), and Tejchma soon paid for his decision with the loss of his position.

Yet thanks in part to this support, one of the masterpieces of Polish cinema came into being. Drawing on a *Citizen Kane*-inspired narrative structure, Wajda told a story about the Stalinist era, its victims and beneficiaries, the exploitation and destruction of the individual, and the awakening of class consciousness among workers. He cast the screen-debuting Krystyna Janda opposite the young Jerzy Radziwiłowicz, framing the past through the lens of post-1968 rebellious modernity and underscoring it with Andrzej Korzyński's dynamic score. Wajda did not anticipate that the film would inaugurate a trilogy about the working class: while *Man of Marble* was one of the very few portrayals of Stalinism made during the People's Republic of Poland, its sequel, *Man of Iron*—awarded the Palme d'Or at Cannes—became a symbol of the Solidarity era, and together with *Man of Hope* formed a triptych about proletarian revolt and the hard-won wisdom that internal conflict and bloodshed are the greatest dangers facing Poland.

BRZEZINA / BIRCH WOOD (1970)

scenariusz/written by: Andrzej Wajda wg opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza / based on a short story by Jarosław Iwaszkiewicz

zdjęcia/DOP: Zygmunt Samosiuk

muzyka/music: Andrzej Korzyński

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „Tor” / Film Unit „Tor”, TVP

obsada/cast: Daniel Olbrychski, Olgierd Łukaszewicz, Emilia Krakowska

czas trwania/running time: 99'

Krótki opis:

Zmysłowa, a zarazem pełna malarskich symboli opowieść o życiu i śmierci, egzystencjalna konfrontacja afirmacji istnienia z pogrążeniem w żałobie, odślaniająca uniwersalne prawdy o ludzkiej naturze.

Opis:

Chory na gruźlicę Staś przybywa do domu starszego brata. Ich spotkanie wyznacza śmierć. Staś, choć umierający, pragnie w ostatniej fazie życia cieszyć się każdą chwilą. Jego brat, Bolesław, choć fizycznie zdrowy, pogrąża się w coraz głębszej żałobie po stracie żony. Staś nawiązuje romans z wiejską dziewczyną, gra na pianinie skoczne melodie, stara się przeżyć najpełniej każdą godzinę życia. Tymczasem Bolesław zatracą się w depresji, znęca się nad córką, odrzuca wszelkie radości, chce nie tylko cierpieć, ale też oczekuje, by cierpieli inni.

W zmysłowo piękniej adaptacji opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza związku Erosa i Tanatosa wyznaczają sens ludzkiego życia. Śmierć i życie, seksualność i martwość ciał łączą się tu w idealnych proporcjach. Wajda stworzył jeden z najbardziej plastycznych filmów, oprawę wizualną oparł na malarstwie pejzażowym i symbolizmie przełomu XIX i XX wieku, a w jednej ze scen dokonał arcydzielnej interpretacji *Śmierci* Jacka Malczewskiego. Nakręcony dla telewizji film z początku nie miał tak szerokiej dystrybucji jak inne filmy Wajdy, ale gdy po dziesięciu latach trafił na Zachód, został tam przyjęty jako jedno z największych arcydzieł w dorobku reżysera.

ENG:

Short description:

A sensual, painterly meditation on life and death—an existential confrontation between the affirmation of existence and the abyss of mourning, revealing universal truths about human nature.

Description:

Suffering from tuberculosis, Staś arrives at the home of his older brother, and their reunion is marked by the presence of death. Though dying, Staś longs to savour every moment of his final days, embracing life with intensity and sensual joy. His brother Bolesław, physically healthy, sinks ever deeper into mourning after the loss of his wife. Staś begins an affair with a village girl, plays lively melodies on the piano, and tries to live each hour to the fullest, while

Bolesław descends into depression, mistreats his daughter, rejects all signs of happiness, and not only seeks suffering for himself but demands it of others.

In this sensually beautiful adaptation of a short story by Jarosław Iwaszkiewicz, the bonds between Eros and Thanatos define the meaning of human existence. Life and death, sexuality and corporeal stillness are brought together in perfect balance. Wajda created one of his most visually striking films, drawing on landscape painting and turn-of-the-century symbolism, and offering a masterful cinematic interpretation of Jacek Malczewski's painting *Death* in one unforgettable scene. Made initially for television, the film did not enjoy wide distribution at first, but when it reached Western audiences a decade later, it was embraced as one of the greatest masterpieces of the director's career.

KRONIKA WYPADKÓW MIŁOSNYCH / CHRONICLE OF LOVE ACCIDENTS (1985)

scenariusz/written by: Tadeusz Konwicki wg. własnej powieści / based on his own novel

zdjęcia/DOP: Edward Kłosiński

muzyka/music: Wojciech Kilar

produkcja/produced by: Zespół Filmowy / Film Unit „Perspektywa”

obsada/cast: Paulina Młynarska, Piotr Wawrzyńczak, Joanna Szczepkowska, Leonard Pietraszak

czas trwania/running time: 114’

Krótki opis:

Miłosna opowieść rozgrywająca się w ostatnich chwilach przed wojną na Wileńszczyźnie, barwny portret wielokulturowej II Rzeczypospolitej i pełna nostalgii wizja świata odchodzącego bezpowrotnie w przeszłość. Powrót Andrzeja Wajdy i Tadeusza Konwickiego do czasów dzieciństwa.

Opis:

Wileńszczyzna w przededniu wybuchu II wojny światowej. Barwna panorama wielokulturowego świata II Rzeczypospolitej, na tle której rozkwita miłość wrażliwego licealisty Witka do pochodzącej z oficerskiego domu Aliny. Witek na ścieżkach swych wędrówek natyka się na świat, który lada moment zniknie bezpowrotnie: dworek ziemiański, ułanów szykujących się do wojny, żydowską szkołę, grupkę letników z wielkiego miasta, prawosławnych żałobników i niemieckiego pastora szykującego się do emigracji. Mija te miejsca bez refleksji, interesuje go tylko miłość, za którą goni, choć świat coraz bardziej przygotowuje się na zagładę...

Kronika wypadków miłosnych to jeden z najbardziej lirycznych i zmysłowych filmów Andrzeja Wajdy, wesoły, erotyczny, wręcz frywolny, ale ostatecznie – nastrojony katastrofizmem i poczuciem końca czasów. To także arcydzieło nostalgii za światem „lat dzieciennych” Konwickiego (autora powieści) i Wajdy (reżysera wychowanego na pobliskiej Suwalszczyźnie). Tę piękną wizję podkreśliły wybitne zdjęcia Edwarda Kłosińskiego, który mistrzowsko operował światłem przemijającego lata, a także pamiętna oprawa muzyczna Wojciecha Kilara, który soundtrack rozpiął na dwóch tematach: wojskowego marsza i lirycznego tematu miłosnego. Realizowany w latach 80. film Wajdy był nie tylko jednym z nielicznych biograficznych dzieł reżysera, ale też odbudowywał pamięć po wymazywanej przez władze komunistyczne wielonarodowej II Rzeczypospolitej, stając się zarazem manifestacyjną ucieczką przed beznadzieją dekady generała Jaruzelskiego.

ENG:

Short description:

A love story unfolding in the final moments before the war in the Vilnius region—a richly colored portrait of the multicultural Second Polish Republic and a deeply nostalgic vision of a world vanishing forever.

Description:

The Vilnius region on the eve of World War II. Against a vivid panorama of the multicultural world of the Second Polish Republic, a tender love story unfolds between Witek, a sensitive high school student, and Alina, the daughter of an army officer. As Witek wanders through the countryside in pursuit of love, he passes through a world on the brink of disappearance: a landed gentry manor, cavalymen preparing for war, a Jewish school, a group of summer visitors from the big city, Orthodox mourners, and a German pastor making plans to emigrate. He moves through these places almost without reflection, focused solely on love, even as the surrounding world quietly braces itself for annihilation.

Chronicle of Love Accidents is one of Andrzej Wajda's most lyrical and sensual films—joyful, erotic, even flirtatious in tone, yet ultimately imbued with a sense of catastrophe and the end of an era. It is also a masterpiece of nostalgia for the “years of childhood” shared by the novel's author Tadeusz Konwicki and Wajda himself, who grew up in nearby Suwałki. This vision is heightened by Edward Kłosiński's exquisite cinematography, capturing the light of a waning summer, and by Wojciech Kilar's memorable score, structured around two contrasting themes: a military march and a lyrical love motif. Made in the 1980s, the film was not only one of Wajda's rare autobiographical works, but also a powerful act of remembrance, restoring the erased memory of the multinational Second Polish Republic and offering a quiet yet defiant escape from the bleakness of the Jaruzelski decade.

KRAJOBRAZ PO BITWIE / LANDSCAPE AFTER THE BATTLE (1970)

scenariusz/written by: Andrzej Brzozowski, Andrzej Wajda wg opowiadania Tadeusza Borowskiego / based on a short story by Tadeusz Borowski

zdjęcia/DOP: Zygmunt Samosiuk

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „Wektor” / Film Unit „Wektor”

obsada/cast: Daniel Olbrychski, Stanisława Celińska, Tadeusz Janczar

nagrody/awards: Golden Globe na MFF w Mediolanie / Milan IFF

czas trwania/running time: 101'

Krótki opis:

Poetycka refleksja nad traumą ocalałych z obozu, przejmujące studium zniszczonej psychiki i miłości skażonej doświadczeniem śmierci.

Opis:

Apendyks do Polskiej Szkoły Filmowej. Nakręcony po latach powrót Andrzeja Wajdy do tematyki II wojny światowej, opisujący tym razem trudną do wyleczenia traumę po niedawnej tragedii. W wyzwolonym przez armię amerykańską obozie koncentracyjnym poznajemy grupkę Polaków, próbujących po wielu latach niewoli nauczyć się od nowa normalności. Grany przez Daniela Olbrychskiego Tadeusz (postać oparta na osobie pisarza Tadeusza Borowskiego) nie zdejmuje pasiaka, snuje się między barakami przekształconymi przez Amerykanów w obóz dla uchodźców i poznaje piękną Żydówkę Ninę (debiut Stanisławy Celińskiej). Piętno śmierci nie pozwala bohaterom żyć i kochać, prześladuje ich bez końca i prowadzi do nieuchronnej tragedii.

Krajobraz po bitwie jest jednym z najbardziej gorzkich filmów Wajdy. Kolejną wersją opowieści o ludziach, którzy zdołali przeżyć piekło wojny, ale w czasach pokoju nie są w stanie pozbyć się traum, lęków i poczucia życiowej klęski. Filmowe postaci bardziej przynależą do śmierci niż życia, snując się wśród żywych jak upiory. Chcą kochać, ale nawet gdy jest im to dane, to okrutne fatum uniemożliwi realizację marzeń.

ENG:

Short description:

A poetic meditation on the trauma of camp survivors, a haunting study of shattered psyches and love irreversibly marked by the experience of death.

Opis:

An appendix to the Polish Film School. A belated return by Andrzej Wajda to the subject of World War II which shifts the focus to the trauma left by a recent catastrophe—wounds that refuse to heal. In a former concentration camp liberated by the American army, now transformed into a displaced persons camp, we meet a small group of Poles trying to relearn the rhythms of normal life after years of imprisonment. Tadeusz, played by Daniel Olbrychski and modeled on the writer Tadeusz Borowski, refuses to take off his camp uniform, wanders

among the barracks repurposed by the Americans, and meets Nina, a beautiful Jewish woman (the screen debut of Stanisława Celińska). The mark of death prevents the characters from living and loving, haunting them relentlessly and leading toward an unavoidable tragedy.

Landscape After the Battle is one of Wajda's most bitter films—a further variation on his recurring story of people who survived the hell of war yet remain unable, in peacetime, to rid themselves of trauma, fear, and a sense of existential defeat. The characters seem to belong more to death than to life, drifting among the living like ghosts. They long for love, but even when it briefly becomes possible, a cruel fate thwarts the fulfilment of their hopes.

BEZ ZNIECZULENIA / ROUGH TREATMENT (1978)

scenariusz/written by: Agnieszka Holland, Andrzej Wajda

zdjęcia/DOP: Edward Kłosiński

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „X” / Film Unit „X”

obsada/cast: Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn, Krystyna Janda

nagrody/awards: Złote Lwy / Golden Lions na FPFF w Gdańsku, Jury Prize na MFF w Cannes / Cannes IFF

czas trwania/running time: 125'

Krótki opis:

Przejmująca diagnoza społeczeństwa końca lat 70., portret człowieka osaczonego przez system i własne słabości, jedna z najbardziej przenikliwych analiz moralnego kryzysu w polskim kinie.

Opis:

Przygnębiający obraz polskiej rzeczywistości politycznej i społecznej drugiej połowy lat 70., a zarazem krytyczna diagnoza postaw w czasie nieufności i opresji ze strony systemu. Z kolejnej dziennikarskiej wyprawy do Polski wraca popularny reporter – wzorowany na postaci Ryszarda Kapuścińskiego. Z zaskoczeniem przyjmuje, że staje się – bez żadnego wyjaśnienia – obiektem zorganizowanej nagonki. W pracy zostaje zaszczyty przez młodszego kolegę, w środowisku oskarżany jest o koniunkturalizm i oportunistę, w domu żona składa pozew o rozwód. Dotychczas człowiek sukcesu, nagle opuszczony przez wszystkich, postawiony jest w sytuacji Kafkowskiej, tracąc wiarę w jakiegokolwiek wartości, a nawet sens życia.

Znakomita interpretacja Zbigniewa Zapasiewicza nadała postaci Jerzego tragizm, ale także pewną niejednoznaczność. Bohater niegdyś korzystał z benefitów systemu, który najpierw niewidzialnym mechanizmem dopuszczał do apanaży, by bez zapowiedzi bezwzględnie niszczyć dawnych luminarzy. Mało który film tak brutalnie pokazał mechanizm komunistycznego totalitaryzmu, aparat hipokryzji, oportunistę, środowiskowej zawiści, promocji miernot i kuszenia awansem. Niewiele też filmów okazało się tak profetycznych i wciąż aktualnych, opisując świat degradacji wartości, uprzedmiotowienia ludzi, kłamstwa i manipulacji.

ENG:

Short description:

A haunting diagnosis of late-1970s society and a portrait of a man trapped by both the system and his own weaknesses—one of the most penetrating analyses of moral crisis in Polish cinema.

Description:

A bleak portrait of Poland's political and social reality in the late 1970s, the film offers a sharp diagnosis of attitudes shaped by mistrust and systemic oppression. A popular reporter—modeled on the figure of Ryszard Kapuściński—returns home from another foreign assignment

only to discover, to his astonishment, that he has become the target of a coordinated smear campaign, launched without explanation. At work he is harassed by a younger colleague, within his professional circle he is accused of opportunism and careerism, and at home his wife files for divorce. Once a man of success, suddenly abandoned by everyone, he finds himself in a Kafkaesque situation that strips him of faith in values, relationships, and even the meaning of life itself.

Zbigniew Zapasiewicz's outstanding performance lends the character of Jerzy both tragic depth and moral ambiguity. The protagonist had once benefited from the very system that now turns against him—a system that silently grants privileges only to destroy its former favourites without warning. Few films have exposed so brutally the mechanisms of communist totalitarianism: its hypocrisy, opportunism, professional envy, promotion of mediocrity, and the temptations of advancement. Even fewer have proven so prophetic and enduringly relevant, depicting a world of eroded values, the objectification of individuals, and the pervasive reign of lies and manipulation.

ZIEMIA OBIECANA / THE PROMISED LAND (1974)

scenariusz/written by: Andrzej Wajda wg powieści Władysława Reymonta / based on a novel by Władysław Reymont

zdjęcia/DOP: Witold Sobociński, Edward Kłosiński, Waclaw Dybowski, muzyka/music

Wojciech Kilar, *produkcja/produced by:* Zespół Filmowy „X” / Film Unit „X”

obsada/cast: Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn, Anna Nehrebecka, Kalina Jędrusik

nagrody/awards: Złote Lwy / Golden Lions na FFFF w Gdańsku, Grand Prix na MFF w Moskwie, Valladolid i Kartagenie / Moscow, Valladolid and Cartagena IFFs, nominacja do Oscara /nomination to Academy Award for Best Foreign Language Film

czas trwania/running time: 179'

Krótki opis:

Brawurowa wizja rodzącego się kapitalizmu i bezwzględnej gry interesów w XIX-wiecznej Łodzi, a zarazem monumentalne dzieło o narodzinach nowoczesności i cenie, jaką płacą za nią ludzie.

Opis:

Brawurowo zrealizowana adaptacja niemal zapomnianej powieści Władysława Reymonta, przedstawiająca na tle gwałtownie rozwijającej się pod koniec XIX wieku Łodzi losy trzech przyjaciół: Niemca Maksa, Żyda Moryca i Polaka Karola. Bohaterowie decydują się założyć w mieście własną fabrykę włókienniczą, co nie jest w smak żydowskiej, niemieckiej i rosyjskiej konkurencji. Po drodze Karol Borowiecki uwodzi Lucy Zuckerową, ponętą żonę starego fabrykanta, wykorzystując romans do zdobycia kapitału, a Moryc Welt prowadzi ryzykowne spekulacje finansowe i handlowe w środowisku żydowskim, balansując na granicy bankructwa i oszustwa. Równolegle Maks Baum negocjuje z niemieckimi przemysłowcami, próbując uratować podupadający rodzinny interes, a wielcy finansjści, Bucholz, Grünspan i Müller, próbują pozyskać młodych i ambitnych do swych interesów. Ostatecznie Borowiecki dla realizacji swych planów decyduje się sprzedać rodzinny majątek, przeprowadzić narzeczoną Ankę do Łodzi i oddać wzniosłe wartości wilczym regułom kapitalizmu.

Ten olśniewający plastycznie, narracyjnie i aktorsko film wygrywa we wszystkich rankingach na najlepszy film w historii polskiej kinematografii. Siła reżyserii Andrzeja Wajdy, zdolność do pomieszczenia w jednym filmie tak wielu wątków i ogromne bogactwo inscenizacyjne zasłużyły na najwyższe laury. Sama sekwencja w teatrze jest dziś postrzegana jako jedno z największych osiągnięć filmowej narracji, w ramach której reżyser, na niewielkiej przestrzeni, zdołał połączyć kilkadziesiąt postaci i wątków. Wśród nagród brakło tylko Oscara, bo choć film był faworytem, to na skutek nieuprawnionych oskarżeń o antysemityzm przegrał walkę o tę statuetkę.

ENG:

Short description:

A sweeping vision of emerging capitalism and ruthless economic struggle in nineteenth-century Łódź, and a monumental portrait of the birth of modernity and the human cost it demands.

Description:

A brilliant adaptation of a now largely forgotten novel by Władysław Reymont, the film traces the intertwined fates of three friends against the backdrop of the rapidly industrializing city of Łódź at the end of the nineteenth century: the German Maks, the Jew Moryc, and the Pole Karol. Determined to establish their own textile factory, they soon find themselves at odds with powerful Jewish, German, and Russian competitors who dominate the local market. Along the way, Karol Borowiecki seduces Lucy Zucker, the alluring wife of an aging industrialist, using the affair to secure capital, while Moryc Welt engages in risky financial and commercial schemes within the Jewish business milieu, constantly teetering on the edge of bankruptcy and fraud. At the same time, Maks Baum negotiates with German manufacturers in an attempt to save his family's declining enterprise, as influential financiers such as Bucholz, Grünspan, and Müller seek to draw the ambitious young men into their own ruthless ventures. In pursuit of his plans, Borowiecki ultimately chooses to sell his family estate, bring his fiancée Anka to Łódź, and subject lofty ideals to the harsh, predatory rules of capitalism.

Visually dazzling, narratively expansive, and driven by extraordinary performances, the film consistently tops rankings of the greatest works in the history of Polish cinema. Andrzej Wajda's *mis-en-scène*, his ability to weave together a multitude of storylines, and the sheer richness of the film's staging earned it the highest acclaim. The famous theatre sequence alone is now regarded as one of the crowning achievements of cinematic storytelling, compressing dozens of characters and narrative threads into a single, tightly choreographed space. The only major prize missing from its long list of honours was the Academy Award, which the film narrowly lost despite being a frontrunner, amid unfair accusations of antisemitism.

WSZYSTKO NA SPRZEDAŻ / EVERYTHING FOR SALE (1968)

scenariusz/written by: Andrzej Wajda

zdjęcia/DOP: Witold Sobociński

muzyka/music: Andrzej Korzyński

produkcja/produced by: Zespół Filmowy „Kamera” / Film Unit „Kamera”

obsada/cast: Andrzej Łapicki, Beata Tyszkiewicz, Elżbieta Czyżewska, Daniel Olbrychski

nagrody/awards: Syrenka Warszawska / Warsaw Mermaid na MFF w Łagowie

czas trwania/running time: 94'

Krótki opis:

Autotematyczne spojrzenie na środowisko filmowe, intymny hołd dla Zbigniewa Cybulskiego i osobista opowieść o utracie, pamięci i mitologii kina.

Opis:

W trakcie realizacji pewnego filmu aktor grający w nim główną rolę opuszcza plan filmowy i nie wraca na zdjęcia. Reżyser (Andrzej Łapicki) organizuje dalszą pracę nad filmem, jeździ samochodem po Warszawie i jej okolicach, spotyka się kolejno z żoną (Beata Tyszkiewicz), dawną partnerką Aktora (Elżbieta Czyżewska) oraz przyjacielem (Daniel Olbrychski), próbując zrozumieć przyczyny ucieczki i jednocześnie znaleźć sposób na dokończenie filmu. Coraz bardziej zagubiony i bezradny, czuje coraz większą obcość względem środowiskowych koterii, towarzyskich animozji i kłamstwa, w którym pławią się członkowie ekipy. Nad ranem dociera do bohaterów informacja o tragicznej śmierci aktora. Film trzeba jednak kręcić dalej.

Wszystko na sprzedaż to autotematyczna opowieść o utracie przyjaciela i wielkiego aktora. W tym bardzo osobistym filmie, do którego Wajda po raz pierwszy samodzielnie napisał oryginalny scenariusz, reżyser snuje refleksję nad fenomenem Zbigniewa Cybulskiego, portretuje rodzime środowisko filmowe oraz – jedyny raz w tak bezpośredni sposób – mówi o samym sobie. W alter ego Wajdy wcielił się Andrzej Łapicki, a pozostali aktorzy nasycają swoje postaci własnymi doświadczeniami i cechami charakterów. Dzięki temu *Wszystko na sprzedaż* staje się intymną, ale zarazem brawurowo nakręconą, ekspresyjną i najbardziej modernistyczną w karierze Wajdy odpowiedzią na słowa, które o reżyserze miał wygłosić niedługo przed śmiercią Cybulski: „powiedzcie mu, że jeszcze za mną zatęskni”.

ENG:

Short description:

A self-reflective story about the film world, an intimate tribute to Zbigniew Cybulski, and a deeply personal story of loss, memory, and the mythology of cinema.

Description:

During the film production, the actor playing the leading role suddenly leaves the set and never returns. The director (Andrzej Łapicki) tries to keep the project alive, driving through Warsaw and its surroundings and meeting, one after another, the actor's wife (Beata Tyszkiewicz), his former partner (Elżbieta Czyżewska), and a close friend (Daniel Olbrychski), attempting both

to understand the reasons for the disappearance and to find a way to complete the film. Increasingly lost and helpless, he feels ever more alienated from the cliques, social rivalries, and pervasive lies of the film community. By dawn, news reaches the characters of the actor's tragic death—but the film must go on.

Everything for Sale is a self-reflective story about the loss of a friend and a great actor. In this deeply personal work, for which Wajda wrote an original screenplay on his own for the first time, the director considers the phenomenon of Zbigniew Cybulski, portrays the Polish film milieu, and—more directly than ever before—speaks about himself. Wajda's alter ego is played by Andrzej Łapicki, while the remaining actors infuse their roles with their own experiences and personality traits. As a result, *Everything for Sale* becomes an intimate yet boldly shot, expressive, and the most overtly modernist film of Wajda's career—a cinematic response to the words Cybulski was said to have uttered shortly before his death: "Tell him he'll miss me yet."

Organizator: Stowarzyszenie Kin Studyjnych

Kurator przeglądu: prof. Rafał Syska

Partner Główny: Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych

Partner: Polski Instytut Sztuki Filmowej

Projekt finansowany ze środków: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Patroni medialni: Filmweb, KINO, RMF Classic, Filmawka, Kultura Wokół Nas

Filmografia

1954 – *Pokolenie (A Generation)*

1957 – *Kanał (Kanal)*

1958 – *Popiół i diament (Ashes and Diamonds)*

1959 – *Lotna*

1960 – *Niewinni czarodzieje (Innocent Sorcerers)*

1961 – *Samson (Samson)*

1962 – *Powiatowa Lady Makbet (Siberian Lady Macbeth)*

1965 – *Popioły (The Ashes)*

1968 – *Bramy raju (Gates of Paradise)*

1968 – *Przekładaniec (Layer Cake)*

1969 – *Wszystko na sprzedaż* (*Everything for Sale*)
1969 – *Polowanie na muchy* (*Hunting Flies*)
1970 – *Brzezina* (*The Birch Wood*)
1970 – *Krajobraz po bitwie* (*Landscape After the Battle*)
1972 – *Pilatus und andere* (*Pilate and Others*)
1973 – *Wesele* (*The Wedding*)
1974 – *Ziemia obiecana* (*The Promised Land*)
1976 – *Smuga cienia* (*The Shadow Line*)
1977 – *Człowiek z marmuru* (*Man of Marble*)
1978 – *Bez znieczulenia* (*Rough Treatment*)
1979 – *Panny z Wilka* (*The Maids of Wilko*)
1980 – *Dyrygent* (*The Conductor*)
1981 – *Człowiek z żelaza* (*Man of Iron*)
1983 – *Danton*
1983 – *Miłość w Niemczech* (*Love in Germany*)
1985 – *Kronika wypadków miłosnych* (*A Chronicle of Amorous Incidents*)
1988 – *Biesy* (*The Possessed*)
1990 – *Korczak*
1994 – *Nastasja* (*Nastasya*)
1995 – *Wielki Tydzień* (*Holy Week*)
1996 – *Panna Nikt* (*Miss Nobody*)
1999 – *Pan Tadeusz*
2002 – *Zemsta* (*Revenge*)
2007 – *Katyń*
2009 – *Tatarak* (*Sweet Rush*)
2013 – *Wałęsa. Człowiek z nadziei* (*Walesa. Man of Hope*)
2016 – *Powidoki* (*Afterimage*)